

Min dag i coronatider

Katarina, läkare på Sahlgrenska universitetssjukhuset i Göteborg

I fredags förmiddags skulle jag ha träffat åtta patienter på mottagningen. I stället blev det tolv telefonsamtal. Senaste veckorna har jag fått lämna flera tråkiga besked om uppskjutna operationer, kontroller, vilket har orsakat mycket oro och kanske även ångest hos många cancerpatienter. Det är några av följderna av coronapandemin för min och mina patienters del.

Jag upplever att pandemin har gjort mitt jobb svårare. Hela prioriteringssystemet i sjukvården har förändrats på grund av corona. Endast de absolut nödvändiga operationerna genomförs. Man tittar på varenda patient för att avgöra om operationen som planerats måste genomföras eller kan vänta. Allt som man bedömer kan skjutas upp på framtiden - skjuts upp på framtiden. Detta för att minska antal besök inom sjukvården. Varje besök innebär en risk för smitta av antingen patienten på väg till mottagningen eller personalen som tar emot.

Vi har fått ändra våra rutiner och patientbesöken har omvandlats till telefonsamtal och brev. Det gör att jag inte kan ta hand om mina patienters ångest och oro på samma sätt som vid ett personligt möte. Det har påverkat mig mycket starkt att inte kunna vara där för mina patienter så mycket som jag skulle vilja vara.

Jag är urolog på Sahlgrenska universitetssjukhuset. Jag både opererar och är på avdelningen där patienterna är inlagda. Ungefär hälften av arbetstiden jobbar jag på mottagningen, där jag träffar patienter som kommer på mottagningsbesök.

Det jag älskar mest med mitt arbete är mötet med patienterna. Eftersom jag jobbar mycket med cancerpatienter betyder det många svåra samtal med dem. Den senaste tiden har jag fått lämna flera tråkiga besked om uppskjutna behandlingar och operationer. Jag blev mycket förvånad över den starka reaktionen hos mig själv efter det första telefonsamtalet där jag fick berätta för patienten att dennes operation inte kunde planeras på grund av pandemin. Jag hörde ångest hos den jag pratade med och försökte lugna. Efter jobbet stod jag på busshållplatsen och kände hur jag blev gråtfärdig när jag tänkte på det samtalet.

Att ha cancer är att leva med en ständig oro och ångest. Man har ingen livskvalité, man lever utan att leva, utan att andas. Det man gör är att man väntar på att bli av med sin cancer. Får man veta att operationen man väntat på blir uppskjuten blir det väldigt svårt. Förutom oron för corona tillkommer oron för vad som kommer att hända med ens cancersjukdom.

Eftersom jag inte får träffa mina patienter är det en oro och en ångest som jag inte kan ta hand om lika bra som jag kunde förut. Det personliga mötet är mycket viktigt för mig som doktor. Under de här pandemiveckorna har jag förstått att jag fungerar bäst när jag kan vara närvarande för mina patienter och förmedla empati och tröst. Jag vill också få feedback från dem, se hur patienten reagerar så att jag kan ta hand om det på bästa sätt. Jag vill att patienterna vet att jag finns där för dem och att de, när de går från mottagningen, ska känna tryggheten i att ha en doktor som bryr sig och är hundra procentigt engagerad.

Jag mår dåligt över att inte kunna träffa mina patienter.

Många av mina kolleger jobbar oerhört intensivt just nu, till exempel infektionsläkarna och narkosläkarna. Inom min specialitet har arbetsuppgifterna förändrats. Man ställer upp för varandra nu när flera är sjuka. Risken för smitta innebär att vi inte tar emot lika många patienter, att läkarstudenterna inte får träffa så många patienter under sina placeringar och att man inte tar emot några anhöriga på sjukhuset. Även mitt forskningsarbete har bromsats, då de kliniska studierna kräver att patienter kommer på extrabesök, vilket vi inte kan utsätta dem för.

Men samtidigt upplever jag att pandemin återställer den rätta ordningen i världen. För första gången på många år visar man att arbetet med människor, arbetet inom vården är viktigt. Under så lång tid har fokus varit på pengar, framgång och publicitet. Pandemin har gjort att man äntligen lägger fokus på viktiga yrken. Vi inom vården känner oss plötsligt viktiga.

Pandemin visar också på vikten av att varje människa har ett ansvar för sin hälsa. Och vikten av att behärska språket i det land man lever i. Fetma och rökning är två faktorer som gör en extra utsatt för Covid-19. Kan man inte språket kan man inte ta till sig viktig samhällsinformation och blir på så sätt också extra utsatt. Pandemin visar på att de som inte tagit ansvar för sin hälsa straffas dubbelt. Jag hoppas att det leder till en samhällsdebatt när det hela väl är över, om det egna ansvaret för att vårda sin egen kropp.

Jag hoppas också att insikterna vi får under pandemin leder till att vi får mer respekt för det vi äger och gör upp med slit- och slängmentaliteten. Jag tror att de flesta får det tuffare ekonomiskt. Det ger oss ett ansvar, inte minst inom kyrkan och inom våra församlingar, att ta hand om och värna dem som får det svårt.

Min tro finns alltid där. Det som har förändrats för mig på det andliga planet är att det har tillkommit en ännu större dimension av tacksamhet. Tacksamhet över att jag har ett viktigt yrke, över att min make som haft cancer inte behövt ta cellgifter, och därmed inte är i riskgruppen. Tacksamhet över att det finns en kyrka dit jag kan gå och be och en präst som är tillgänglig om jag behöver träffa en präst. Tacksamhet över att jag bor så bra, med ett naturreservat runt knuten, att jag kan gå ut och vara ute i naturen medan det finns människor som måste sitta instängda i sina lägenheter.

Det som har varit fantastiskt med den här påsken är att det hos mig och hos många andra har väckts en alldeles särskild längtan efter det kyrkliga påskfirandet. Ibland kan påskfirandet vara något man gör av plikt eller slentrian. Nu har man fått känna på en äkta längtan efter att gå till kyrkan och fira påsken och man har kunnat välja att göra det även om den inte fanns några officiella påskgudstjänster.